

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет документальних комунікацій, менеджменту, технологій та фізики
Кафедра технологічної, професійної освіти та цивільної безпеки

КВАЛІФІКАЦІЙНА (ДИПЛОМНА) РОБОТА

для здобуття освітнього ступеня «магістр»
на тему:

«ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-ПРАКТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ 5-6 КЛАСІВ НА ЗАНЯТТЯХ ТЕХНОЛОГІЙ ЗАСОБАМИ НАОЧНОСТІ»

Виконав: Здобувач вищої освіти
спеціальності 014.10 «Середня освіта
(Трудове навчання та технології)»

Олександр ПОЛЮХОВИЧ

Керівник: кандидат педагогічних наук,
доцент **Наталія СИМОНОВИЧ**

Рецензент: кандидат педагогічних
наук, доцент **Юлія ШАЛІВСЬКА**

«Добре» 82 «В»

20.11.2024р.

АНОТАЦІЯ

Полухович О. К. «Формування художньо-практичної компетентності учнів 5-6 класів на заняттях технологій засобами наочності». Рукопис.

Кваліфікаційна (дипломна) робота на здобуття другого рівня вищої освіти «магістр» спеціальності 014.10 «Середня освіта (Трудове навчання та технології)». Рівненський державний гуманітарний університет, Рівне, 2024.

У рамках наукового дослідження уточнено поняття «художньо-практична компетентність» учнів 5-6 класів, як інтегрована якість особистості застосовувати знання, уміння та досвід у проектно-технологічній діяльності, а також особистісні якості, що сприяють ефективній реалізації відповідної діяльності. Змістовими характеристиками художньо-практичної компетентності учнів 5-6 класів визначено якісне застосування здібностей у художньо-практичній діяльності; здатність виконувати художньо-практичну діяльність на високому рівні; готовність до нестандартних ситуацій, креативність тощо.

В результаті теоретичного дослідження виявлено, що розвиток художньо-практичної компетентності – це творчий процес якісних змін особистості учня, спрямований на розвиток компонентів відповідної компетентності та творчу самореалізацію у майбутньому. Цей процес буде ефективним за умови поєднання словесних методів і наочних засобів у навчанні. У науковому дослідженні показано, що упровадження у на уроках технологій методів та засобів наочного навчання є затребуваним.

Об'єкт дослідження: проектно-технологічна підготовка учнів 5-6 класів.

Предмет дослідження: зміст, форми та методи формування художньо-практичної компетентності учнів 5-6 класів на заняттях технологій засобами наочності.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати розробити та експериментально перевірити методику формування художньо-практичної компетентності учнів 5-6 класів на заняттях технологій засобами наочності.

Для досягнення зазначеної мети були поставлені такі **завдання:**

- проаналізувати стан формування художньо-практичної компетентності учнів 5-6 класів на заняттях технологій засобами наочності у педагогічній теорії та практиці роботи закладу загальної середньої освіти ЗЗСО;
- розкрити сутність поняття «художньо-практична компетентність», визначити особливості її формування на заняттях технологій у 5-6 класах, означити критерії, складники та рівні;
- розробити систему засобів наочності орієнтованих на формування художньо-практичної компетентності учнів 5-6 класів на заняттях технологій.

Ключові слова: засоби наочності, методи навчання, проектно-технологічна діяльність, уроки технології, художньо-практична компетентність учнів 5-6 класів.

SUMMARY

Polyukhovych O. K. «Formation of artistic and practical competence of pupils of 5-6 grades in technology classes by means of visual aids». Manuscript.

Qualification (diploma) work for the second level of higher education 'Master', speciality 014.10 'Secondary Education (Labour Training and Technology)'. Rivne State University of the Humanities, Rivne, 2024.

The scientific study clarifies the concept of 'artistic and practical competence' of pupils of grades 5-6 as an integrated quality of personality to apply knowledge, skills and experience in design and technological activities, as well as personal qualities that contribute to the effective implementation of relevant activities. The content characteristics of artistic and practical competence of pupils of grades 5-6 are: qualitative application of abilities in artistic and practical activities; ability to perform artistic and practical activities at a high level; readiness for non-standard situations, creativity, etc.

The theoretical study revealed that the development of artistic and practical competence is a creative process of qualitative changes in the student's personality aimed at developing the components of the relevant competence and creative self-realisation in the future. This process will be effective if verbal methods and visual aids are combined in teaching. The research shows that the introduction of visual learning methods and tools in technology lessons is in demand.

Object of research: project and technological training of pupils of grades 5-6.

Subject of the study: the process of forming artistic and practical competence of pupils of grades 5-6 in technology classes by means of visual aids.

Purpose of the study: to theoretically substantiate the development and experimentally test the methodology of forming artistic and practical competence of pupils of grades 5-6 in technology classes by means of visual aids.

To achieve this goal, the following tasks were set:

- to analyse the state of formation of artistic and practical competence of pupils of grades 5-6 in technology classes by means of visual aids in the pedagogical theory and practice of a modern general secondary education institution;
- to reveal the essence of the concept of 'artistic and practical competence', to determine the peculiarities of its formation in technology classes in grades 5-6, to define the criteria, components and levels;
- to reveal the essence of means and methods of visualisation aimed at the formation of artistic and practical competence of pupils in grades 5-6 in technology classes;

Keywords: visual aids, teaching methods, project-technological activity, technology lessons, artistic and practical competence of pupils in grades 5-6.

Список публікацій здобувача за темою

Trofimchuk V., Polyukhovych O., Symonovych N., Dorosh G. Approaches to the formation of artistic and practical competence of students in technology lessons in scientific sources. Synergistic urban energy systems: microalgae cultivation and building-integrated photovoltaics as a unified solution for sustainability. Proceedings of the XII International Scientific and Practical Conference. Rotterdam, Netherlands. 2024. Pp. 255-260.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-ПРАКТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ 5-6 КЛАСІВ НА ЗАНЯТТЯХ ТЕХНОЛОГІЙ	14
1.1. Проблема формування художньо-практичної компетентності учнів на заняттях технологій у педагогічній теорії та практиці сучасного ЗЗСО.....	14
1.2. Педагогічна сутність поняття «художньо-практична компетентність учнів» та особливості її формування на заняттях технологій у 5-6 класах	25
1.3. Система засобів наочності для формування художньо-практичної компетентності учнів 5-6 класів на заняттях технологій.....	36
Висновки до розділу 1.....	49
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-ПРАКТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ 5-6 КЛАСІВ НА ЗАНЯТТЯХ ТЕХНОЛОГІЙ	51
2.1. Методика формування художньо-практичної компетентності учнів 5-6 класів на заняттях технологій засобами наочності.....	51
2.2. Організація і методика проведення експериментального дослідження.....	72
2.3. Експериментальна перевірка розробленої методики формування художньо-практичної компетентності учнів 5 класів на заняттях технологій.....	89
Висновки до розділу 2.....	101
ВИСНОВКИ	103
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	103
Додаток А. Анкета-опитувальник «Визначення стану організації проектно-технологічної діяльності учнів».....	116
Додаток Б. Анкета «Інтереси учнів до занять з предмету «Технології».....	118
Додаток В. Фрагмент календарно-тематичного плану модуля «Об'єкт проектно-діяльності №2: підставка під гарячий посуд із термостійким з'єднання».....	119
Додаток Г. Плани-конспекти занять з трудового навчання (модуль «Об'єкт проектно-діяльності №2: підставка під гарячий посуд із термостійким	

з'єднання».....	121
Додаток Д. Презентація «Процес виготовлення виробу з фанери випилюванням».....	140
Додаток Ж. Презентація «Вибір об'єкта проектування».....	141
Додаток З. Презентація «Процес розмічання деталей на заготовці та процес пиляння фанери та дотримання ТБ».....	142
Додаток К. Контрольна робота (констатувальний етап).....	143
Додаток Л. Контрольна робота (заключний етап).....	145
Додаток П. Аналіз перевірконої практичної роботи (заключний етап).....	147
Додаток Р. Форма протоколу спостереження щодо процесу формування художньо-практичної компетентності учнів 5-6 класів на заняттях технологій.....	149
Додаток С. Схема аналізу занять технологій щодо процесу формування художньо-практичної компетентності учнів 5-6 класів.....	150
Додаток Т. Перелік питань для проведення бесіди щодо визначення рівня сформованості художньо-практичної компетентності учнів 5-6 класів на заняттях технологій.....	151